

بررسی و تحلیل مؤلفه‌های طریقت چشتیه بر اساس متن شمایل‌الاعتقا و رذایل‌الاشقیا

زهرا رحیمی^۱، محمد رضایی^۲، قدرت الله خیاطیان^۳

چکیده

موضوع پژوهش پیش رو، نقد و بررسی مؤلفه‌های طریقت چشتیه بر اساس متن شمایل‌الاعتقا و رذایل‌الاشقیا اثر کاشانی است. خواجه رکن‌الدین دبیر کاشانی خلدآبادی رساله شمایل‌الاعتقا را که مجموعه‌ای از اندیشه‌های صوفیان می‌باشد، به رشته تحریر درآورده است. نگارش کتاب در زمان حیات برهان‌الدین غریب آغاز شده است و در این اثر آینه‌ای تمام‌نما از عرفان قرن هشتم را می‌توان مشاهده کرد. از رساله شمایل‌الاعتقا تاکنون یک نسخه چاپ سنگی به سال ۱۳۴۷ هـ.ق. در حیدرآباد دکن به چاپ رسیده است و چندین نسخه غیرچاپی نیز موجود است. تصوف عملی، ذکر، کرامت، توبه، بیعت، ارتباط مرید و مراد، آداب خرقة، سماع، یقظه و بیداری و... از جمله مؤلفه‌های مهم عرفانی در این اثر مورد بررسی است. پژوهش حاضر بر مبنای مطالعات سندکاوی، کتابخانه‌ای و به روش فیش‌برداری انجام گرفته است.

کلیدواژه: شمایل‌الاعتقا و رذایل‌الاشقیا، رکن‌الدین دبیر کاشانی، چشتیه، آداب و تعلیمات، عرفان.

۱. دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران

Zahra.rahimi@alum.semnan.ac.ir

۲. استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران (نویسنده مسئول)

Mohamad rezaie@semnan.ac.ir

۳. استاد گروه ادیان و عرفان، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران

khayatian@semnan.ac.ir

Investigating the Components of Chishtiyya Tariqa Based on the Text of Shamayil al-Ataqiya and Razayil al-Ashqiya

¹. Zahra rahimi², Mohammad Rezaiee, ³Ghodratollah Khayatian

Abstract

The topic and field of the leading research is the introduction of the manuscripts of Shamayelol atghiya and Razayelol ashghiya by Roknoddin Dabir Kashani in Cheshtiyeh. Khaje Moineddin, the secretary of KaShani Kholdabadi, is one of the disciples of Borhaneddin Gharib Hansavi (AD 728). Shamayelol atghiya includes large collections and selections of teachings, letters and the oral news of Sufiya Cheshtiyeh is in the description and development of the thoughts of Sufis, especially the elders of Cheshtiyeh in the field of writing. The writing of the book started during the lifetime of Borhaneddin Gharib, a full-view mirror of the mysticism of the eighth century can be seen in this work. From the legacy of Shamayelol atghiya, a top stone version dated 1347 AD has reached the top in Hyderabad Dakan and some non-published versions are also available. Practical Sufism, Zikr, dignity, repentance, allegiance, the relationship between Morid and the Morad, the manners of the cloak, hearing, Yaqza and awakening, etc. are among the important mystical ideas which are examined in this work. The present research is based on document analysis, library materials by writing flash cards method.

Key words: Shamayelol atghiya and Razayelol aShghiya, Roknoddin Dabir Kashani, Cheshtiyeh, Morals, Mysticism.

1. PhD Student in Persian Language & Literature, Semnan University, Semnan, Iran

Zahra.rahimi@alum.semnan.ac.ir

2. Assistant Professor in Persian Language & Literature, Semnan University, Semnan, Iran (Corresponding author)

Mohamad rezaie@semnan.ac.ir

3. Semnan University, Semnan, Iran, Professor of Religions and Mysticism

khayatian@semnan.ac.ir